

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja trikrat na mesec.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— († D. r. Costa), znani slovenski poslanec je umrl.

— (Iz Bleda) se nam piše: Lani ste omenili pravde, katera se je vnela mej posestnikom bledskega grada g. Viktor Ruardom in mej g. J. Malnerjem, posestnikom znane Malnarjeve hiše v Bledu. Šlo je tačas za to, da je g. Malner, čegar prizadevanje za olepšanje Bleda se mora priznati, ob priiliki stavljenja krasnega vodometa na svojem vrtu, staro lopo za ladije na svojem jezernem bregu na drug kraj prestavil in v ta namen dva nova pilota v jezero zabil. — Gospod Ruard je rekel, da je lastnik in faktučni, posestnik jezera, in kot tak je mislil, da je v svojem posestvu moten, torej je Malnerja tožil zaradi motenja posestva.

Stvar je šla skozi vse tri sodniške inštanče, a nij imela vspeha, kakor ga je g. Ruard želel, nego je njegova tožba odbita bila. — Gosp. Ruard nastopi potem politični pot in zatoži Malnerja zavoljo prestopka postave o vodni pravici, ker je le ta brez dovoljenja politične gosposke vodno stavbo delal, sili da se kaznuje in da se nova koliba podere. C. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici, kakor znano ne eno prvih na Kranjskih kar se tiče znanja, je precej ustreglo tej terjatvi. Vendar visoka deželna vlada v Ljubljani pri katerej se je Malner pritožil, je poznala boljše kraj in razmere, kakor pa bližnje naše okrajno glavarstvo, ter je radovljiško razsodbo ovrгла, ker je razsodila, da nij dokazano, daje jezero lastnina g. Ruardov-

v a. Gosp. Ruard je, pravijo, proti tej razsodbi na ministerstvo rekuriral.

To je stvarnost v tej pravdi, kakor videti, gre za eno malenkost, in vendar se vrti boj, v katerem se g. Malner na svoje stroške tako hvalevredno bori, okolo prav važnih principov, da celo tu gre za živотно vprašanje našega kraja, zavoljo tega je tudi razburjenost ne mala.

Ali je bledsko jezero lastnina Ruardova ali pa je javna voda? Če je lastnina neka pravica s koristmi in doneski kake stvari po svoji volji ravnati in vsacega odvracati od teh koristij, mora le ta misel zmagati, da jezero nij Ruardova lastnina, ker so uže od nekdanj, od pomnenja vsi okoličani koristjemali od jezera in ne samo Ruard, kateri se nij nikdar upal komu braniti uporabo jezera.

Ko bi pa kljubu temu druga misel zmagala, smo mi vsi, ki okolo jezera prebivamo, in vsled dohajanja mnogih tujcev lep zaslužek od njega imamo, v izročeni dobri ali slabi volji lastnika, ki v okrogu lastninske pravice ne bode nam nasproti nobene meje poznal. Da bi bilo to stanje velika nesreča za naš tako bogat kraj, tega mi nij treba odkazovati.

Zato pozdravljamo z živo zadovoljnostjo nepristransko razsodbo deželne vlade, njeno dobro razumljenje stvarij in razmer pri nas to tem bolj, ker se je pokazalo in obveljalo nasproti oni oblastnji (v Radovljici), na katere varstvo se postavno obračati imamo, ki pa niti naših razmer dovolj ne pozna.

— (Iz Postojne) se nam piše: Volitve za v trgovinsko in obrtnijsko zbornico

so minole. Glavno vprašanje je sedaj: ali jih bode vlada potrdila? To odloči preiskavanje, katero se je o tej zadevi pričelo uže v vseh okrajih. Nadejati se je, da bode ovržena, ker se od volilcev potrjujejo pritožbe in reklamacije, razglašene po raznih slovenskih časopisih. Če bode pa volitev potrjena, ali če bode uspeh novorazpisane volitve nemškutarsko — vladnej stranki ugoden, pričakovati nam je za gotovo, da bode odmah razpuščen deželni zbor kranjski, kajti vlada gotovo ne bo zamujala vréči njegove narodne večine. Sicer baš z izidom volitev za trgovinsko in obrtnijsko zbornico nij še odločeno, katera stranka bode imela potem večino v deželnem zboru, narodna ali nemškutarska — toda trévalo bo vendar najkrepkejše in vztrajne agitacije od naše strani, če hočemo vsaj polovico kandidatov spraviti v deželni zbor. Zatorej je potrebno, da se uže sedaj opozorijo volilci na to, da jih ne bode kar čez noč iznensadilo razpuščenje deželnega zbora, pa razpis novih volitev.

— (Iz Št. Miheljske-Stopiške županije) pri Novem mestu se nam piše 24. januarja.: Kakor po celej Kranjskej, tako se je tudi pri nas vse nepostavno godilo pri volitvah v trgovinsko in obrtnijsko zbornico, ker Vestenek si je za nalog stavil, zastop obrtnijske zbornice iz samih nemčurjev sestaviti, in središtev, se ve da, si ti ljudje nijso izbrali samo iz one vrste, ki se politično poštena imenujejo. Res, posrečilo se je siloviti agitaciji vladnih organov, da so nas Slovence pri minulih obrtniških volitvah na steno pritisnili in videzno večino v trgovinskej in obrtnijskej zbornici pridobili. Vsak pošteno misleč človek pa mora misliti in upati, da bodo te volitve pri katerih je ena nepostavnost drugej sledila, vsled stoterih pritožb in preklicev ovržene, ker, če se to ne zgodi, potem ne živimo v državi, kjer se pravica brani, in taka država ne bi imela obstanka več, mora le propadu se bližati. Upati bočemo, da bode ces. kr. vlada, katera je preiskavo pričela vsled protestov iz mnogih krajev naše domovine, vse nepostavnosti natanko preudarila in po

tem na podlogi končnega rezultata teh vestnih preiskav tudi volitve ovrгла in nove razpisala in pri njih na postavu pazila. — Tudi iz naše županije se je protest vložil in je 22. t. m. srenjski naš sluga povabila okolo nosil, ter ljudem, ki so protest podpisali nesramno kazal: „za to, ker ste tožili in protest podpisali morete jutri k okrajnemu glavarji v mesto iti, da boste: „čitalnico lizali“. Take nesramnosti iz ust nevednega sluge Hartelna bi človek nikdar ne pričakoval in po pravici lahko sklepamo, da je ta neizobražen človek pri kakem višjem gospodu tako psovko pobral in jo pri tej priliki tudi porabil. Vidi se pa, da kakor drugod, tako tudi pri nas ti srenjski sluge na to gledajo, kako bi se njihovim nemčurskim pašem bolj prikupili, in za to se upajo na vsak mogoč način pošteno narodno čutje zasramovati, ker to jim donaša hvalo in po tem so srečni. Možje, ki so bili pozvani k okrajnemu glavarju od 23. t. m. so prišli v njegovo pisarno, kjer jih je popraševal, ali ostanejo pri njihovem protestu i. t. d. Mislil je morda, da bodo odstopili od svoje pritožbe, a zmotil se je. Pogumno so vsi potrdili protest in mu še več fakt navedli, kakor so jih v protestu prijaviili.

— (Iz Kamnika) se nam p še 16. jan.: Veliko lepih rečij slišimo vsak dan, katerih si pa ne upam pisati, ker imamo — tiskovno svobodo, ker vidim uže v duhu policijskega strahu stezati prste po listu; zdržati se pa ne morem, da povem sledeče: Sinovi tukajšnjih bričev so namreč ta teden po cele dni izostajali iz šole. Ko zopet pridejo odgovarjajo vprašani brički po uzroku zamujenja, da so pisali doma volilne liste, katere je potem oče brič podpisal. Torej otroci zamenarjajo šolo, da pomagajo agitatorjem! Kako pa se spolnuje postava, ki terja, da če volilec pisati ne zna, morajo se podpisati priče, če še volilec za to ne ve in kar brič podpiše! Kaj ne, „hilt was helfen kann?“ Dobro nas učite, kako naj ravnamo in spolnujemo postave in dobro si postiljate, boste uže skusili, kako se bode ležalo. Bomo zapomnili.

— (Iz Bučke) na Dolenjskem se nam piše: Ravno pretečeni teden se je tudi pri nas taka nesramna agitacija za obrtniški oddelek godila, kakor smo uže v „Slov. Narodu“ iz več krajev brali. 13. dan tega meseca pride srenjski pisatelj sam k nam v Bučko in prinese soboj volilne liste, ter daleč proč od županije pri necem oštirjašu ostane, ter njega najprvo primora, da je nemčurški list podpisal. Ta srenjski pisatelj, po imenu Jože Kosem je nekaj čutil, da okolo Bučenske okolice bi mu bilo težko samemu njemu za to agitacijo romati, hitro je torej naprosil dva posestnika, ter njima plačal vsakateremu po 30 kr. plače, dal nekaj smodek in vina zadosti obljubil, kedar dobita vse podpise. Priromal je eden teh kmetov po imenu Andrej Ivanec in hodil po Bučki. Ker nij bilo domačih možov doma, je nevedne žene primoral, da so morale listnice podpisati. Ker se jim nij po vseh krajih posrečilo, da bi bili vse podpise za nemčurje nabrali, jeli so ti agitatorji sami podpisavati. Veliko volilcev je, ki niso listnic niti sprejeli, in še več jih je pa, ki niso hoteli za nemčurje podpisati, a se jim je list vendar vzal. Eden teh, ko je za nemčurje podpisal, se je drugi dan močno na to razsrdil in rekel, ako bi bile vse šole tako pridne za učiti, to bi bilo veliko, kakor so ti agitatorji, ki so nas v oni uri naučili nemško. (Naznanite kratko imena ogoljufanih in način, kako se je godilo, državnemu pravdnistvu v Novo mesto. Ono bi moralo preiskavo začeti in potem so volitve ovržene. Ur.)

— (Z Dolenjskega) se nam piše 20. jan.: Uradniki raznih vrst agitujejo mej ljudstvom za nemškutarsko politiko, mesto da bi izpolnovali svoje dolžnosti, reševali zastarele akte, ki leže uže po več let v kakem kotu v škodo ljudstva. In vlada molči — molči povsod, še podpira te sorte uradnike. — Če vidi pa kako narodno osebo le količkaj ziniti, uže so Črnovice tu, in gorje mu, če je odvisen. Če pojde tako naprej, bodo kmalu ali vsi narodni uradniki brez služeb, ali pa bodo postali popolni sluge okrajnih pašev, duševno potrti, demo-

ralizovani. Ob volitvah voli vsak volilec svobodno. Zakonite točke prepovedujejo vsako zapeljevanje in siljenje — pa, kako se je godilo. Bo-li vlada nepristranska, kar bi morala biti?

Pa ker se bolj skrbi za volitve, nego za občni blagost ljudstva, za to so tudi ces. kr. uradi taki. Mi želimo, da bi vlada gledala bolj na sodnijske, poštno, šolske in druge urade, ker ubogi naš narod težko breme davkov plačuje iz katerih so plačani uradniki, katerih mnogo pa svoj posel radi volitev itd., zanemarja, mi iz davkov plačujemo to organizacijo, ki proti nam deluje! Uradniki bi se ne imeli nič v volitve mešati.

— (Iz Mokronoga) se nam piše: Znano je, da imamo pri nas župana, ki neče na noben način odstopiti, da si je njegov čas uže davno minol. Še zdaj nij nova volitev razpisana. Zatorej ga še enkrat opomnimo. — Kaj se sili? Še nekaj: Pred tremi leti je bil v Mokronogu hud potres. Da bi kazen božjo odpravili iz Mokronoga, so prepobožni mokronogski tržani v svoji naivnosti prostovoljne darove za neko kapelo svetega Janeza zložili. Tist denar je še zdaj pri županiji brez vsega interesa, in kapela tudi še zdaj nij narejena, tudi za kak dober namen nij denar porabljen. Kaj je to?

— (C. k. r. okr. glavar Derbič), kateri je, kakor je iz objavljenega njegovega pisma razvidno, izkušal župana zapeljati k prelomljenju postave za volitve v trg. zbornico, pride menda v kriminalno preiskavo? Ko bi bil slovensk uradnik kaj enacega storil gotovo bi bil uže suspendiran in 10 drugih bi bilo „aus dienstesrücksichten“ na vse vetrove prestavljenih.

— (Iz Kamnika) se nam javlja, da so c. kr. briči v nevarnosti odpuščeni biti, ker so ljudstvu povedali, da jim je okrajni glavar obljubil za vsako ulovljeno legitimacijo trg. zbornice „en groš“.

— (Iz Vidma) se nam piše 25. jan.: Znano je čestitim bralcem „Slov. Naroda“, da je meseca avgusta na Krškem mostu videmski srenjski čuvaj France Šoba nekega

roparja, kateri je hotel z dvema drugima na Kranjsko uiti, prijel. Pri tej priliki je bil Šoba težko ranjen, ker se je mogel brez pomoči s tremi roparji bojevati, akoravno je bil pri mostu tudi krški čuvaj oborožen, ki je pa rajši svojo kožo v varnost spravil, nego da bi ovemu na pomoč hitel. Šobi se je vendar posrečilo enega treh tolovajev, kateri so bili iz Lepoglave ušli, ujeti in sodniji izročiti. Zavoljo te junaške hrabrosti mu je cesar po priporočilu okr. glavarstva zlati križec podelil. 17. t. m. se je svečanost izročitve vršila v prostorih Videmskega župana g. Uršiča o navzočnosti mnogo izbranih gledalcev. Okrajni svetovalec g. Šušteršič je v pripravnem slovenskem govoru razložil zasluge Franca Šobe in pomen časti, katera mu je s podeljenjem zaslužnega križa dana. Potem mu g. okrajni glavar po kratkem nagovoru lastnoročno križec na prsi pripne. Popoldne je bil obed v gostilnici pri gospodu Ogrincu pri katerem se je udeležilo okoli 40 osob. Napitnic v slovenskem in nemškem govoru to se ve da nij manjkalo. Sploh se je pokazala pri tej priložnosti neka vzajemnost videmskih in krških prebivalcev obeh strank in želeli bi bilo, da bi se pri drugih pomenljivih priložnostih tudi skazala.

— (Dr. Razlag.) Ker se nas od več strani vprašuje, ali je resnična „Tagblattova“ novica, da dr. Razlag nij hotel podpisati telegrama na ministerstvo, ki je dementiral lažnjiv telegram Dežman-Schafferjev, moramo izreči, da je to žalibog istina. Dr. Razlag se nij hotel sopedpisati iz osobnih ozirov, česar se ve, da mi nikdar odobraval ne bomo, niti naši prijatelji.

— (Ljubljanski semenj) 25. t. m. je bil slab, kupčije malo, kakor je to uže letos navada. Živine je bilo prav dosti prignane, kupca malo in kar se je prodalo je šlo prav po ceni. Konji so se tudi prav ceno prodajali. Kako bode kmet vedno večje davke dajal, če še to kar ima za prodati v ceni pada, ali še celo prodati ne more?

— (Iz Gradca) se nam piše, da je na tamošnjem učiteljski 17 slovenskih pripravnikov, vsi dobri Slovenci. Prosili so, da

bi se tudi v slovenščini podučevali, a odbita jim je bila ta prošnja, v središči Štajerske, ki ima vendar polovico prebivalstva slovenskega. A Slovan se ne zatira.

— (Ljubljanski lovci) so jeli uže pridno zabajati na močvirje, kajti gorko vreme zadnjih dnij je pripeljalo brez števila divjih rac, ki sedajo deloma na Ljublanico, deloma v sosednje male potoke. Do sedaj prišle so še le velike race (stockente) — februarja meseca pak utegnejo druge trope manjših dospeti, kakor sivke, črnice, potaplovei, žlicarice, reglalke, žvižgalke — in kolikor je še družih brezštevlnih plemen. Pendirke in zapovoznike so uže celo zimo streljali. Na ljubljanskem močvirju je omenjeni lov jako zanimiv, in utegne letos, kakor uže omenjeno prav obilen postati.

— (V Sežani) bo 2. febr. v čitalnici beseda. Igrala se bo igra „Županova Micika.“

— (Redkost.) Iz Radovljice se nam piše: Frišne jako okusne črešplje jedli smo denes tukaj; prihranil jih nam je tukajšnji lekar. O tem času zares kaj jako redkega na Gorenjskem. Brž ko ne so zaradi silne vročine razburjenih volitev tako dolgo obdržale.

— (Loška čitalnica) napravi v nedeljo 30. t. m. v dvorani pri „zelenem drevesu“ ples, pri katerem bode svirala ljubljanska vojaška godba. Vabijo se k tej veselici vsi č. udje, uradniki in mestjani, dalje vsi sosedje čitalnice. Odbor se bode potrudil za dobro uredbo, in g. oštir bode preskrbel dobro postrežbo, in služil z izvrstno kuhinjo. Začetek ob 7 uri zvečer; vstopnina za č. ude 50 kr. neudje plačajo 1 gld. — Vstopnine so oprostene gospe in gospodičine, katere naj blagovolijo priti v prosti upravi (einfache Toilette.)

— (Iz Črnomlja) se nam piše: Pri občnem zboru čitalničnem je bil g. Kuralt enoglasno za predsednika izvoljen. Ker se je odpovedal g. Bregant, je bil izvoljen za denarničarja g. Blažek. Ob odborovi seji so bili izvoljeni g. dr. Pavlič, s 30 glasovi za podpredsednika, Šetina s 30 glasovi za tajnika in v odbor so bili voljeni g. Lašič s 26, Knez s 25 in Cimerman s 15 glasovi za

odbornike. Pred pustom bo več veselic — v postu po mogočnosti dramatične igre.

— (Na Vranskem) je bila 24. t. m. veselica, ki jo je napravila vranska čitalnica. Prišli so gostje od daleč in od blizu v mnogem številu, tako, da je bila prostorna čitalniška dvorana kmalu napolnjena. Četvorko je plesalo 16 parov. Ljudje bili so jako dobre volje do belega dne. — Želeti bi bilo, da bi vranska čitalnica večkrat take mične veselice napravljala, udeležitve od strani občinstva ji ne bode manjkalo.

— (Mariborsko okrajno glavarstvo) županijam naznanja, da morajo za to skrbeti, da se od snega in viharja polomjeno drevje iz gozdov pospravi, da se tako zabrani razširjanje kukca ali lesnega črva (borkenkäfer), kateri gozdove uničuje, kjer se zaplodi. — Tak ukaz je pač potrebnejši, nego lovljenje glasov za nemškutarstvo.

— (Na isterski železnici) je delalo kakor se iz Pazna piše 8. febr. 4329 delavcev in sicer 1682 domačih in 2647 tujih.

— (V Celji) se je 18. t. m. začela porotna sesija. Štirje požigalci so zaporedom dozdej stali pred porotnimi sodniki.

— (Cerkveni tat.) Iz sredine Krasa se nam piše: Denes po noči so neznan tatovi v Tomajsko faro cerkev sv. Petra ulomili in iz cerkve vse sveče, neko malo monštranco ciborium in drugo cerkveno robo odnesli. Škode nij veliko, ker je boljša cerkvena roba vsa v župnikovem stanovanju hranjena bila.

— (Iz Koperskega okraja) se nam piše: Olja se dobi pri nas letos prav po ceni 21 gold. cent, ker je bila izvrstna letina.

— (Ubil) se je secirski sluga ljubljanske deželne bolnice. Na strehi je nekaj popravljal in padel z viška ob glavo na tla. Vse oživljajoče operacije so bile zastoj.

— (Iz Tolmačevega) so pripeljali minole dni ranjenega moža, katerega je njegov lastni brat obstrelil iz sovraštva. Rana sicer nij nevarna.

— (Medved) je bil ustreljen ta teden v lovu Galetovem.

— (Iz Krasa) se nam piše: Več karpucinov, ki so bili iz Italjanskega pręgnani in so se v Št. Petru naselili, iščejo po Krasu, da bi se njim domovinstvo podelilo, kar se pa večidel občine branijo, ker se bojijo, da bi za iste s časoma kake bolnišne stroške plačati mogli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Interpelacija grofa Hohenwarta in 42 družih poslancev v 28. seji drž. zbora gledé nepostavnostij ljub. trg. in obrt. zbornice se glasi: „Kakor je iz poročil o uprav končanih volitvah v trg. in obrt. zbornico v Ljubljani, na Kranjskem razvidno, izročilo se je volilni komisiji ne manj, nego 103 protestov proti veljavnosti teh volitev, nekoliko od posameznih volilcev, nekoliko od celih občin. Ti protesti omenjajo take dogodke pri teh volitvah, da podpisani za sedaj še nečejo javno poročati, ker v teh protestih popisane krivice v slučaji svoje obstinitve izpozivljajo v vsacem oziru delovanje kazenske sodnije. Ker so stvari take, zdi se podpisanim v interesu javne morale prepotrebno, da se resnica ali neresnica onih obdolževanj potrdi po sodniškem preiskavanji in da se dotični, ki so se v tem oziru pregrešili, izroče kazenskosodniškemu odgovarjanju. Podpisani tedaj stavijo nj. eks. gospodu trgovinskemu ministru vprašanje: 1. So-li nj. ekselenci tū omenjeni dogodki znani? 2. Hoče-li njegov. eks. v sporazumljenji s gospodom pravosodnim ministrom izročiti in odkazati celo volilno zadevo, s dotičnimi priloženimi pritožbami in protesti začasno kompetentnej sodniji na daljše obravnavanje? 3. Kako naredbo namerava njegov. ekselencia gledé trg. in obrt. zbornice v Ljubljani ustanoviti do ukončene sodnijske preiskave?“

V **državnem zboru** ki je bil 20. t. m. na Dunaji odprt, se je bral dopis čeških poslancev, ki pravijo, da ne morejo v ta državni zbor priti. Sklicujejo se na zgodovinska prava Češke, izjavljajo, da se nečejo v tem rajhsratu majorizirati dati, ne priznavajo sedanje ustave kot pravoveljavne. Dr. Pražak nasvetuje naj se ta odgovor posebnemu odboru izroči, ali njegov nasvet pade in nemški poslanci izrekó, da je to izostanje neopravičeno. — Potem je državni zbor sprejel s 115 glasovi proti 41

nasvet, naj se prisiljeno legaliziranje odpravi. Ker je pravosodni minister proti govoril, a padel, je dobila vlada novo nezakupnico od lastne stranke — pa ne odstopi, kakor je to v družih res konstitucionalnih državah navada.

Mej **Hrvati** in Magjari se zopet pokazuje živejša mržnja. Magjarski listi nartavajo na Hrvate, hrvatski pikro odgovarjajo.

Vnanje države.

General **Garibaldi** se je 24. t. m. pripeljal v Rim, da se udeleži obravnave v parlamentu. Slavnostni sprejem se je bil uže pričel v Civita vecchia, kamor je bil stari general prišel po noči. V Rimu je bilo nepopisljivo navdušenje; celo mesto je bilo po konci. Od kolodvora do hotela Albergo Constanzi, (kjer Garibaldi ostaje) stala je nepregledna množica radovednih v špalirju, ki je pričakovala peš ali jež generala. Kolodvor, jedva pristopen, obstopila so delavska društva z vibrajočimi zastavami. Ko se prikaže Garibaldi naenkrat zadoni tisočerni: evviva! Godbe zaigrajo, roboi mu nasproti vihrajo in rokopleska nij bilo konca ne kraja. Ljud obstopi generalovo kočijo, ter izpreže konje. Le s težo se je pomikal slavnostni pohod dalje, pri brezkončnej radosti naroda. Garibaldi je imel na sebi znano historično obleko: rudečo srajco, beli plašč in okolo vratu pisano, svileno ruto. Stal je v kočiji gologlav in je neprestano pozdravil s čepico. Sprejem je bil nekako tudi oficijelni. Pozdravili ste ga dve kompaniji pešcev in bersaglierjev. Kralj sam poslal je svojega pobočnika, a mesto svojega sindaco. Red je bil v obče izvrsten.

Garibaldi nij bil uže 26 let v Rimu, kar je pa Rim glavno mesto zedinjene Italije še nikoli. Pred 15 leti je s 1000 prostovoljci Neapolitansko z orožjem za Italijo osvojil. Leta 1862 je hotel tudi Rim, ali sardinska vlada sama mu je nasprotovala in stari junak je bil ranjen pri Aspromonte od lastnih rojakov. Star in brom se je boril 1866 zopet za svojo narodno idejo, l. 1867 je zopet sklical italijansko mladež na boj proti Rimu, a Francozje so ga premagali in rojaki so ga v fort Barignano zaprli. Zadnji slovesni vhod v Rim je Garibaldiju največje zadostenje.

Črnogorci so brez puške zmagali, Turčija se je podala v toliko, da ne zahteva več, da bi se črnogorski krivci podgoriškega pokolja na turški zemlji kazno-

vali. S tem upajo, da se bodo Črnogorci potolažili in vojne ne bode še menda.

V **francoski** zbornici je bil po dva-dnevnem posvetovanji sprejet predlog odbora trideseterih (poročevalec Ventavon), kateri določuje, da je Mac-Mahon z naslovom predsednika republike sedem let načelnik vlade, samo za veleizdajo odgovoren; dalje, da se poleg narodne skupščine še druga zbornica, senat, ustanovi, ki bode sestavljena iz voljenih in imenovanih udov. Predsednik ima pravico zbornico razpustiti. Če umrje pred 1880 letom, ali pa po tem letu, skličejo ministri obe zbornici, skupščino in senat vkup, da potrebne sklepe naredi. Ta Ventavonov predlog je bil s 557 glasovi proti 146 (republikanskim in legitimističnim) glasovom potrjen in se je všlo v špecijalno debato.

Odprtia **amerikanske** svetovne razstave v Filadelfiji, ki bode ob enem tudi slavnost proglašenja zedinjenih severoamerikanskih držav, udeleže se baje slavni možje republikanski, Garibaldi, Viktor Hugo, Louis Blanc, Gambetta in Castelar.

V državnem zboru

je bilo brano pismo čeških poslancev v katerem razjasnujejo zakaj menijo, da ne smejo v državni zbor vstopiti. Oni pravijo:

„Neprestana, s pritiskanjem ene stranke preminjajoča se ustava je neprestani ustavolom, katerega dela ona stranka za tega voljo, **da bi nemškemu elementu gospodstvo nad slovanskim zagotovila.**“

„Češki narod se mora proti ustavodajni oblasti tega državnega zbora tem bolj zavarovati, ker je izšel iz volilnega reda, kateri je le umetno ponovljenje zastaranih stanovskih institucij, z namenom **Slovane** za vsako ceno v manjšino potisniti.“

Veseli nas, da Čehi tu govore iz občnega slovanskega stališča in za vse avstrijske Slovane. — A tudi na dalje sedanjemu sistemu resnice v obraz pravijo, s kakoršnimi se sklada vse avstrijsko Slovanstvo. „Mi ne moremo političnega sistema podpirati, kateri je v 14 letih le ustavnih razvalin natovoril, ki je edini vir prave svobode: samodoločbo narodov in njih sporazumljenje

zavrgel. Mi ne moremo sistema podpirati, kateri je dovolil, da se je ljudstvo molzlo in ropalo, davek poviševalo in sedaj brez sveta in pomoči pred krizo stoji.“

„Mi nečemo in ne smemo sistem podpirati kateri, kakor se da dokazati, ima večino narodov v Avstriji proti sebi in bi brez dvombe skupaj palo, ko bi ljudstvo svoj glas na podlogi zares svobodomiselnega, vsem narodnostim in stanovskim rezredom enako pravičnega volilnega reda oddajati poklicano bilo.“

To beroč in primerjajoč dejanja nemških ustavovercev, se pač lahko vpraša, kdo je bolj reakcionaren in fevdalen, Čehi ali sedaj vladajoča nemška stranka? Gotovo zadnja.

Zopet posojilnične zadruga.

Ali je še treba v našem listu naglašati potrebo, da se materijalno z asociacijami ali zadrugami Slovenci od tujega kapitala osvobodimo? To vsak izprevidi, kdor nij slep. In vendar smo toli- in tolikrat priporočali, naj bi se vendar v vsacem večjem kraji ustanovila posojilnica, a zdaj izvzemši štirih krajev — zastonj. Naj več je v tem oziru v našem listu pisal dr. Vošnjak, kateri je po dolgem pregovarjanji vendar vsaj v svojem volilnem in rojstnem kraji v Šoštanji napravil tamošnje rodoljube, da so ustanovili tako zadrugo. Ravno kar prejmemo sledeče poročilo o vspehu prvega leta, katero se nam prevažno zdi. Glasi se tako-le:

Občni zbor združnikov šoštanjske posojilnice 11. januarja t. l. je potrdil sklep računov za prvo polletje posojilničnega delovanja od 28. junija 1874 do 1. januarja 1875 l. Bilanca 1. januarja 1875. l. kaže: Aktiva: Dolžniki 15.029 gl., kavcija v gotovini v graški hranilnici 300 gold., inventar 295 gld. 14 kr., knjige, tiskovine in gospodarski stroški 337 gold. 13 kr., gotovina v blagajnici 976 gld. 96 kr., skupaj 16.938 gld. 23 kr. Pasiva: 92 združnihi deležev po 50 gld. vplačanih 4600 gld., hranilnične vloge 4517 gld., obresti za te

vloge 76 gold. 52 kr., združna posojila 7300 gold., **12%** dividenda za združne deleže 276 gld. **10%** čistega dobička (444 gl. 71 kr.) v združni zaklad 44 gld. 47 kr., za poplačanje gospodarskih stroškov ostaje še znesek 124 gold. 24 kr.; skupaj 16938 gold. 23 kr. Denarni promet v tem prvem polletji pa je znašal 80.305 gld. 31 kraje., namreč skupni dohod 40.670 gold. 83 kr., skupni razhod 39.634 gold. 48 kr. Ta ugodni izkaz naj vzbuja tudi druge kraje po Slovenskem, da si ustanove posojilnične zadruga.

Latinski pregovor „*exempla trahunt*“ naj bi se vendar obistinil. Če beseda nič ne pomaga pri naših možeh, naj jih ta izgled, ta lepa bilanca navodi do tega, da bodo vzbudili se k delu. Koliko narodnih mož pri raznih volitvah izgubimo, ker so materijalno, z dolgovi odvisni od protivnikov! In kako lahko in čisto brez vse nevarnosti se ustanovi posojilnična zadruga! In kako močan in trden zavod more postati, ako je ustanovljen z neomejenim poroštvom, kakor smo ob svojem času pravila baš šoštanjske zadruga v „Slov. Nar.“ priobčili.

Ko bi se le v vsacem večjem okraji trije uplivni narodnjaki dela lotili, pa bi šlo prav lepo. Samo inicijative manjka, — ali lenobe je preveč mej nami in omahovanja in apatije za občni blagor!

Razne stvari.

* (Samomorci na Dunaji.) Na Dunaji se je leta 1874 216 osob, in sicer 164 mož in 25 žensk samo-umorilo. Toliko samomoreev še nikoli na Dunaji v enem letu nij bilo.

* (Turki) imajo sedaj 142.558 vojakov in 270 poljskih kanonov, da-si v njih organizacijskem planu figurira 460.000 aktivne vojske in 620.000 črne vojske. — Črna gora ima 25.000 mož in 24 kanonov. — Srbija spravi 153.000 mož na noge in ima 180 kanonov. Rumunija pak 132.000 mož in 288 kanonov. Tako uči ravno izšla brošura c. kr. stotnika Debeljaka, katero nemški listi hvalijo.

* (Nesreča na ledu.) Na češki reki Veltavi, ki je bila pomrznela, je šel 17. t. m. delavec Klima po ledu, ki se je uže tajati

začel. Do srede prišedšemu se udere led pod nogami in revež pade v luknjo v vodo. Komaj se z roko za ledeni rob ujame in kliče na pomaganje. Soseđa Klubsa in Malih prideta z deskami na pomoč, a tudi onadva se udereta in vsi trije kličejo na pomoč. Sosedje se zbero ob bregu, a nobeden si ne upa rešiti iti. Nazadnje se odločijo žene utopljenecv iti pomagat. A tudi ženam se udere in potonejo. Tri moške so potem z vrvmi vendar rešili, a ženske so mrtve.

* (Stara žena.) „Pokrok“ pripoveduje, da v Pragi živi 118 let stara žena, baronica Šuhaj iz Ogerskega. Njen starši sin je bil uže leta 1809 v bitvi pri Vagramu ubit.

* (Žalostna ljubezen.) Bogat, mlad mož zaljubil se je v Kečkemetu na Ogerskem v hčerko necega tamošnjega posestnika. Kmalu na to se odpelje na daljše potovanje, a ko se vrne domov, izve, da se je ljubica njegova z drugim omožila. — To si je tako vzel k srcu, da se je ustrelil pod oknom mlade žene. Nesrečnež je ostal takoj na mestu mrtev.

* (Ladija) „Patrik“ se je potopila v biskajskem zalivu. Iz mej 30 pomorščakov je bilo rešenih le 4.

* (Dva samomora.) V Galiciji se je ustrelil grof Borkovsky, lastnik mnogo velicnih posestev, ki je bil tudi zapleten v Ofenheimovo pravdo. Da bi mu ne bilo treba pričati, morebiti celo v svoj neprospeh, je raje sam naredil svojemu življenju konec. Črez tri dni na to se je pak ustrelil trikrat v prsi bankir dunajski, Albert Berger, konzul luksenburški in opravični svetnik mnogih bank in denarnih zavodov, vsled velicnih izgub na borzi.

* (Visoka starost.) V Šebiševcih na Češkem so oni teden moža pokopali, ki je bil star 105 let, da si je veliko hudega prestal v življenji. Bil je dvakrat oženjen in zapusti 65letno vdovo.

* (Francoska vojska) ima po novi uredbi en milijon in 574.000 mož z vso rezervo pak dva milijona mož. V mirnih časih stoji 460.000 mož v orožji. Nemška armada ima pak 1,915.000 mož. V miru ima Nemčija 422.000 mož v orožji in plača za nje 160.000.000 gld., a Francoska za svoje plača 197 milijonov.

* (Čin blaznega človeka.) Krojač J. Tomašovič na Dunaji se je sprl z svojo ženo. Žena je na vsak način hotela imeti poslednjo besedo, kakor je to navadno. Mož zgrabi taka jeza, da popade na mizi

ležeče kladivo, ter ženo tako silno udari po glavi, da se takoj mrtva zgrudi na tla. — Polasti se ga obup, zbeži, tar skoči v Donavo. K sreči so ga potegnili še živega iz reke.

* (Nesreča v carskeji operi v Moskvi.) Na odru so se vsled nepozornosti vnele deske. Ogenj se je razširil tudi v garderobo, ko so bile baš v njej tri baletovke. Naenkrat se na njih vname obleka, prej nego se jim je moglo priti na pomoč, opekle so se tako, da so izmej njih ostale dve takoj na mestu mrtve; ali se ozdravi tretja je še vprašanje. Ogenj so na to takoj zadušili.

* (Samomor zaradi ene knjige.) V Washingtonu je pastor tamošnje metodistične cerkve, ki je strastno ljubil — knjige, necega dne odnesel iz neke knjigarne — knjigo, ki je nij plačal. Šli so za njim, ter ga obdolžili, da je ukral knjigo. Pastor se ustraši, ter jim knjigo izroči in prosi jih, naj o tem molče. Toda drugi dan je bilo to vse objavljeno v nekem listu, brez pastorevega imena. Zapre se v svojo sobo in črez tri dni so ga našli mrtvega na tleh v sobi, z prerezano glavo. Na mizi je ležala pridiga, ki jo je bil spisal za ta dan, bila je namreč nedelja. Nesrečna njegova ljubezen za knjige, pripravila mu je smrt.

* (Ugrabljena devica.) V državnem zboru 23. t. m. je poslanec Bonda iz Dalmacije to-le povedal: V Dubravi v Hercegovini stanuje avstrijsk državljan Matija Šimunović, rojen v Ostji pri Dubrovniku v Dalmaciji. K njemu so prišli oboroženi Turki in so mu vzeli in v mesto Mostar odpeljali 16 let staro hčer Ano. Oče je hodil okolo konzulov in turških oblastij, da bi hčer nazaj dobil, a zastonj, in je bil še razžaljen. Interpelanti vprašajo kaj misli naša vlada storiti, da varuje čast svojih konzulov in pravice svojih državljanov.

Tržne cene

v Ljubljani 27. januarja t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — rež 3 gld. 60 kr.; — ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; — ajda 3 gld. — kr.; — pros 3 gld. 10 kr.; — koroza 3 gld. 30 kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 29 kr.; — teletnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 24 kr. — sena cent 1 gld. 35 kr.; — slame cent 1 gld. — kr.; — drva trda 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijne srečke.

V Gradcu 23. jan.: 11. 63. 49. 26. 4.
Na Dunaji 13. jan.: 39. 3. 71. 44. 1.